

א. אויר פוסל אף בסוכה גדולה בשלשה טפחים.

ב. סכך פסול פוסל אף בסוכה גדולה בארבעה טפחים.

דהיינו, סוכה שיש לה שלוש דפנות בלבד, והיו אויר או סכך פסול חוצים אותה לכל אורכה, אם היה אותו אויר רחב שלושה טפחים, או היה אותו סכך פסול רחב ארבעה טפחים, הרי הם פוסלים את הסוכה. לפי שעל ידי חציצה זו נחלקת הסוכה לשתיים, (316) ונמצא שיש לכל אחד מן החלקים

אבל סוכה גדולה שהקיפה למעלה, בין הדפנות לסכך הכשר, בדבר שאין מסככין בו, כגון מיני מתכות, המקבלים טומאה ואין גידולם מן הארץ, דסככה החוצץ בין הסכך הכשר לדופן, "מין" סכך פסול הוא, אימא לא נכשירנה על ידי "דופן עקומה", (314) לכך צריכא משנתנו להשמיענו הלכה זו אף בסוכה שהקיפה בסכך פסול. (315)

אמר רבה: אשכחתינהו מצאתים לרבנן דבי רב [בני ישיבתו של רב], דיתבי וקאמרי משמו של רב:

משמע לן משנתנו, שאף בזה נאמרה ההלכה של דופן עקומה.

315. הקשו הערוך לנר ופני יהושע: הרי כל צריכותות אלו אינן אלא למפרשים משנתנו משום "דופן עקומה". אבל לדעת רב, הסובר שלעולם אין סכך פסול פוסל את הסוכה עד ארבע אמות, אפילו היה מונח הסכך הפסול באמצע הסוכה, מדוע צריך להשמיענו את כל אלו?! ועיין מה שכתבו בזה.

316. וכתבו התוספות: דוקא כשמתחיל האויר או הסכך מדופן אמצעית ומהלך על פני כל הסוכה עד הפתח, אבל אם היה מתחיל מן הדופן שבצד ומהלך עד הדופן שכנגדו, אם נשאר מן הסכך הכשר שלצד דופן אמצעית כשיעור הכשר סוכה הרי היא כשרה, כיון שיש לה באותו מקום רוחב ז' טפחים המוקף בשלוש מחיצות. ואילו של צד הפתח פסולה, שהרי יש חציצה בין אותו מקום לדופן אמצעית.

ואם לא היה הסכך הפסול או האויר מהלכים על פני כל הסוכה, אלא שהיה באמצע הסוכה מקום המסוכך בסכך פסול רחב ארבעה טפחים, או אויר רחב שלושה טפחים, אם יש ממנו ועד

סוכה הוא משום ד"סוכה אמר רחמנא, ולא ביתו של כל ימות השנה", ומדוע כאן נקט רש"י דפסולה משום "תעשה ולא מן העשוי"?! וכתבו האחרונים: דוקא כשתקרת הבית עדיין קיימת פסולה היא משום "ולא ביתו של כל ימות השנה", אבל כאן שנפתחה התקרה וכבר אינה קיימת, אין זה "ביתו של כל ימות השנה", על כן הוצרך רש"י לפוסלה משום "תעשה ולא מן העשוי".

314. הקשה הריטב"א: מה סברא היא לחלק בין אם סכך כשר הוא או סכך פסול, הרי בין כך ובין כך רואין את הסכך הפסול כאילו הוא חלק מן הדופן שנתעקם?! ומבאר הריטב"א, שסברה הגמרא, שהטעם לכך שעל ידי דין דופן עקומה נעשה הסכך הפסול כחלק מן הדופן, הוא משום שהסכך הפסול בטל לסוכה ואינו חולק מקום לעצמו, ועל כן, אפשר שזהו דוקא אם הסכך הפסול הוא ממין הסכך הכשר, דמין במינו הוא ואינו חוצץ כל כך, לכן ראוי להכשירו על ידי "דופן עקומה". אבל כשהסכך הפסול אינו ממין הסכך הכשר, אין הוא בטל לסוכה אלא הוא קובע מקום לעצמו לחצוץ בין הסכך לדפנות. קא